

682.

Na osnovu člana 6 stav 1 tačka 9 Zakona o vazдушnom saobraćaju ("Službeni list CG", br. 30/12, 30/17 i 82/20), uz saglasnost Ministarstva kapitalnih investicija, Agencija za civilno vazduhoplovstvo donijela je

P R A V I L N I K
O IZMJENAMA I DOPUNAMA PRAVILNIKA O ZAHTJEVIMA I ADMINISTRATIVNIM
PROCEDURAMA KOJE SE ODOSE NA AERODROME

Član 1

U Pravilniku o zahtjevima i administrativnim procedurama koje se odnose na aerodrome („Službeni list CG“, broj 39/18) članu 4 riječi „1. juna 2021. godine“ zamjenjuju se riječima „1. juna 2023. godine“.

Član 2

U Prilogu 1 član 1 stav 1 tačka h mijenja se i glasi:

„h) određenim uslovima i procedurama u vezi sa izjavom pružalaca usluga upravljanja platformom i nadzora nad njima iz člana 37 stav 2 tačka e Uredbe (EZ) br. 2018/1139 kako je navedeno u Aneksima II i III.“

Stav 3 mijenja se i glasi:

„3. Operatori aerodroma i pružaoci usluga upravljanja platformom moraju da budu usaglašeni sa zahtjevima navedenim u aneksima III i IV.“

Stav 4 briše se.

U prilogu 1 naziv člana 3 i stav 1 mijenjaju se i glasi:

„Član 3

Nadzor

1. Države članice dužne su da imenuju jednog ili više subjekata kao nadležne vlasti u okviru te države članice sa potrebnim ovlašćenjima i nadležnostima za certifikaciju i nadzor aerodroma i aerodromskih operatora, kao i za prijem izjava i nadzor nad pružaocima usluga upravljanja platformom, kao i osoblja i organizacija koji su uključeni u te djelatnosti.“

U Prilogu 1 članu 11 stav 5 briše se.

U Prilogu 1 Aneksu II, Dio zahtjevi za vlasti – Aerodromi (Dio-ADR.AR), tačka ADR.AR.A.001 mijenja se i glasi:

„ADR.AR.A.001 Oblast primjene

U ovom aneksu utvrđuju se zahtjevi za nadležne vlasti odgovorne za:

(a) certifikaciju aerodroma i operatora aerodroma;

(b) prijem izjava o sposobnosti i raspoloživosti sredstava za izvršavanje zaduženja organizacija odgovornih za pružanje usluga upravljanja platformom i njihov nadzor.“

U tački ADR.AR.A.005 podtačka (b) mijenja se i glasi:

„(b) prijem izjava o sposobnosti i raspoloživosti sredstava za izvršavanje zaduženja organizacija odgovornih za pružanje usluga upravljanja platformom i njihov nadzor.“

U tački ADR.AR.A.010 podtačka (b) mijenja se i glasi:

„(b) Nadležne vlasti čine dostupnim zakonodavne akte, norme, pravila, tehničke publikacije i povezane dokumente operatorima aerodroma, organizacijama odgovornim za pružanje usluga upravljanja platformom i drugim zainteresovanim stranama kako bi im se olakšalo usklađivanje sa primjenjivim zahtjevima.“

U tački ADR.AR.A.015 podtački (d) stav 1 mijenja se i glasi:

„(d) Nadležne vlasti procjenjuju alternativne načine usaglašavanja (AMCs) predložene od strane operatora aerodroma ili organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom, u skladu sa tačkom ADR.OR.A.015, analizirajući dostavljenu dokumentaciju, i ukoliko smatraju za shodno, sprovođenjem inspekcije operatora aerodroma, aerodroma ili organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom.“

U stavu 2 tačka (4) mijenja se i glasi:

„(4) obavještavaju druge certifikovane aerodrome i organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom koje se nalaze u državi članici nadležnih vlasti, ukoliko je odgovarajuće.“

U tački ADR.AR.A.030 podtačka (a) mijenja se i glasi:

„(a) Nadležne vlasti implementiraju sistem za odgovarajuće prikupljanje, analizu i širenje informacija o sigurnosti u skladu sa Uredbom (EZ) br. 376/2014.“

Podtačka (d) mijenja se i glasi:

„(d) O mjerama preduzetim u skladu sa podtačkom (c) bez odlaganja se obavještavaju operatori aerodroma ili organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom koji se moraju usaglasiti sa njima u skladu sa Uredbom (EZ) br. 2018/1139 i njenim pravilima implementacije. Nadležne vlasti o tim mjerama takođe obavještavaju Agenciju i, ukoliko je potrebno zajedničko djelovanje, druge uključene države članice.“

Poslije podtačke (d) dodaje se nova podtačka (e) koja glasi:

„(e) O mjerama o kojima se obavještava organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom obavještava se i operator aerodroma na kojem se pružaju te usluge.“

U tački ADR.AR.A.040 poslije podtačke (d) dodaje se nova podtačka (e) koja glasi:

„(e) O sigurnosnim direktivama o kojima se obavještava organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom obavještava se i operator aerodroma na kojem se pružaju te usluge.“

U tački ADR.AR.B.005 podtačka (c) mijenja se i glasi:

„(c) Nadležne vlasti uspostavljaju procedure za učestvovanje u međusobnoj razmjeni svih potrebnih informacija i pomoć drugih uključenih nadležnih vlasti, uključujući informacije o svim utvrđenim neusaglašenostima, korektivnim mjerama preduzetim na uklanjanju tih neusaglašenosti, kao i mjerama prinude koje se preduzimaju kao rezultat nadzora organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom u više država članica.“

U tački ADR.AR.B.020 podtačka (a) podpodtačka (11) mijenja se i glasi:

„(11) korišćenja odredbi o fleksibilnosti u skladu sa članom 71 Uredbe (EZ) br. 2018/1139.“

U tački ADR.AR.C.005 podtački (a) podpodtačka (2) mijenja se i glasi:

„(2) kontinuiranu usaglašenost sa certifikacionom osnovom i zahtjevima koji se primjenjuju na aerodrome i operatore aerodroma ili organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom; i“

U tački ADR.AR.C.010 podtačka (a) mijenja se i glasi:

„(a) Nadležne vlasti za sve operatore aerodroma i organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom:“

U tački ADR.AR.C.010 podtačka (c) mijenja se i glasi:

„(c) Program nadzora i ciklus planiranja odražavaju sigurnosne performanse operatora aerodroma ili organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom i izloženost aerodroma riziku.“

Naziv tačke ADR.AR.C.040 mijenja se i glasi:

„**ADR.AR.C.040 Promjene – operator aerodroma**“

Tačka ADR.AR.C.050 mijenja se i glasi:

„**ADR.AR.C.050 Izjave organizacija odgovornih za pružanje usluga upravljanja platformom i obavještavanje o promjeni**“

(a) Nakon prijema izjave organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom koja namjerava da pruža takve usluge na aerodromu, ili po primanju obavještenja o promjeni informacija datih u izjavi, nadležne vlasti potvrđuju prijem izjave ili obavještenja o promjeni i provjeravaju sadrži li izjava ili obavještenje o promjeni sve informacije koje se zahtijevaju u skladu sa Dijelom-ADR.OR.

(b) Ako izjava ili obavještenje o promjeni ne sadrži potrebne informacije u skladu sa tačkom ADR.OR.F.005, ili sadrži informacije koje upućuju na neusaglašenost sa primjenljivim zahtjevima, nadležne vlasti obavještavaju organizaciju odgovornu za pružanje usluga upravljanja platformom i operatora aerodroma na kojem se pruža navedena usluga o neusaglašenosti i zahtijevaju dodatne informacije. Ukoliko je neophodno, nadležne vlasti sprovode inspekciju organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom. Ako se potvrdi neusaglašenost, nadležne vlasti djeluju u skladu sa tačkom ADR.AR.C.055.

(c) Nadležne vlasti imaju registar izjava i obavještenja o promjenama organizacija odgovornih za pružanje usluga upravljanja platformom pod svojim nadzorom.“

U tački ADR.AR.C.055 poslije podtačke (e) dodaje se nova podtačka (f) koja glasi:

„(f) Nadležne vlasti obavještavaju operatora aerodroma na kojem se pruža usluga upravljanja platformom o svim utvrđenim neusaglašenostima ili zapažanjima uočenim kod organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom.“

U Prilogu 1 naziv Aneksa III mijenja se i glasi:

„Zahtjevi u vezi sa organizacijama (Dio-ADR.OR)“

U Prilogu 1 u Aneksu III naziv odjeljka B mijenja se i glasi:

„ODJELJAK B – IZDAVANJE CERTIFIKATA – AERODROMI I OPERATORI AERODROMA (ADR.OR.B)“

Tačka ADR.OR.B037 briše se.

Tačka ADR.OR.B060 briše se.

Poslije tačke ADR.OR.B.065 dodaje se tačka ADR.OR.B.070 koja glasi:

„ADR.OR.B.070 Prekid pružanja usluga upravljanja platformom

Operator aerodroma će:

- (a) preduzeti odgovarajuće mjere za procjenu i ublažavanje sigurnosnih rizika koji proizilaze iz prekida operacija;
- (b) dostaviti informacije o mjerama iz podtačke (a) odgovarajućem pružaocu usluga vazduhoplovnog informisanja.

U Prilogu 1 u Aneksu III odjeljku C u tački ADR.OR.C.015 uvodna rečenica mijenja se i glasi:

„Za potrebe utvrđivanja usaglašenosti sa relevantnim zahtjevima Uredbe (EZ) br. 2018/1139 i njenih pravila implementacije, operator aerodroma dužan je da svakom licu koje su ovlastile nadležne vlasti odobri pristup:“

U tački ADR.OR.C.020 dio uvodne rečenice mijenja se i glasi:

„Nakon prijema obavještenja o nalazu operator aerodroma dužan je da:“

Tačka ADR.OR.C.025 mijenja se i glasi:

„ADR.OR.C.025 Hitni odgovor na sigurnosni problem – usaglašenost sa sigurnosnim direktivama

Operator aerodroma implementira sve sigurnosne mjere, uključujući sigurnosne direktive, propisane od strane nadležnih vlasti u skladu sa tačkom ADR.AR.A.030 podtačkom (c) i tačkom ADR.AR.A.040.“

U tački ADR.OR.C.030 podtačka (a) mijenja se i glasi:

„(a) Operator aerodroma prijavljuje nadležnim vlastima, kao i svim drugim organizacijama koje je odredila država u kojoj se aerodrom nalazi, sve nesreće, ozbiljne nezgode i događaje kako je određeno u Uredbi (EU) br. 996/2010 Evropskog parlamenta i Savjeta i Uredbi (EZ) br. 376/2014.“

Podtačke (d) i (e) mijenjaju se i glase:

„(d) Operator aerodroma podnosi prijavu u roku od 72 sata od trenutka kada je u saznanju za događaj na koji se izvještaj odnosi, osim ako je to onemogućeno uslijed vanrednih okolnosti.

(e) Kada je to važno, operator aerodroma sačinjava naknadni (*follow-up*) izvještaj u kojem navodi detalje akcija koje namjerava da preduzme da bi spriječio slične događaje u budućnosti, čim se takve akcije identifikuju. Taj izvještaj se sačinjava u obliku i na način koje odrede nadležne vlasti.“

U Prilogu 1 u Aneksu III naziv odjeljka D mijenja se i glasi:

„ODJELJAK D – UPRAVLJANJE – AERODROMSKI OPERATORI (ADR.OR.D)“

U Prilogu 1 u Aneksu III posle odjeljka E dodaje se novi odjeljak F koji glasi:

„ODJELJAK F – PRUŽANJE USLUGA UPRAVLJANJA PLATFORMOM (ADR.OR.F)“

ADR.OR.F.001 Odgovornosti organizacija odgovornih za pružanje usluga upravljanja platformom

Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom pruža uslugu upravljanja na platformi u skladu sa:

- (a) zahtjevima iz Aneksa VII Uredbe (EZ) br. 2018/1139 i Aneksa III (Dio-ADR.OR) i Aneksa IV (Dio-ADR.OPS) ovog Pravilnika;
- (b) svojom izjavom;
- (c) operativnim procedurama koje su dio aerodromskog priručnika;
- (d) svojim priručnikom sistema upravljanja u skladu sa tačkom ADR.OR.F.095;
- (e) svim drugim priručnicima koji se koriste prilikom pružanja usluga upravljanja platformom.

ADR.OR.F.005 Izjava organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom

(a) Ako organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom namjerava da omogući vođenje vazduhoplova na način kako je to propisano u tački ADR.OPS.D.001 podtački (a) podpodtač. (1) i (2) kao minimalan uslov, mora dostaviti izjavu nadležnim vlastima minimum dva mjeseca prije datuma od kojeg namjerava pružanje usluge. Navedena izjava sadrži sljedeće podatke:

- (1) ime organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom;
- (2) kontakt podatke organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom;
- (3) ime i podatke za izvršnog direktora;
- (4) ime(na) aerodroma u državi na kojima će se pružati usluge;
- (5) popis aerodroma van države na kojima se pružaju usluge;
- (6) datum planiranog početka pružanja usluga upravljanja platformom;
- (7) izjava kojom se potvrđuje da je postignut formalan sporazum sa operatorom aerodroma i pružaocem usluga u vazdušnom saobraćaju na aerodromu na kojem se namjerava pružanje usluga upravljanja platformom;
- (8) izjavu kojom se potvrđuje da je organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom razradila sigurnosnu politiku i da će tu politiku primjenjivati tokom pružanja usluga koje su navedene u izjavi, u skladu sa tačkom ADR.OR.F.045 podtačkom (b) podpodtačkom (2);
- (9) izjavu koja potvrđuje da će je organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom usaglašena i da će na biti usaglašena tokom pružanja usluga navedenih u izjavi, sa primjenjivim zahtjevima iz Aneksa VII Uredbe (EZ) 2018/1139 i Aneksa III (Dio-ADR.OR) i Aneksa IV (Dio-ADR.OPS) ovog Pravilnika.

(b) Izuzetno od podtačke (a), ukoliko certifikovani operator aerodroma ili odobreni pružalac usluga u vazdušnom saobraćaju namjeravaju pružati uslugu upravljanja platformom, onda će:

- (1) o tome obavijestiti nadležne vlasti;
- (2) ažurirati svoju politiku sigurnosti na način da ista sadrži pružanje usluga upravljanja platformom;
- (3) nadležnim vlastima dostaviti programe osposobljavanja osoblja koje namjerava obavljati poslove na pružanju usluga upravljanja platformom.

ADR.OR.F.010 Kontinuirano važenje izjave

Izjava organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom u skladu sa tačkom ADR.OR.F.005 ostaće važeća pod uslovima da:

- (a) organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom ispunjava zahtjeve propisane u Aneksu VII Uredbe (EZ) 2018/1139 i Aneksu III (Dio-ADR.OR) i Aneksu IV (Dio-ADR.OPS) ovog Pravilnika, uzimajući u obzir odredbe o postupanju sa neusaglašenostima na način kako je to propisano u tački ADR.OR.F.035 ovog Aneksa;
- (b) se nadležnim vlastima omogućiti pristup organizaciji odgovornoj za pružanje usluga upravljanja platformom u skladu sa tačkom ADR.OR.F.030 ovog Aneksa, kako bi se utvrdilo kontinuirana ispunjenost zahtjeva propisanih u Aneksu VII Uredbe (EZ) 1139/2018 i Aneksu III (Dio-ADR.OR) i Aneksu IV (Dio-ADR.OPS) ovog Pravilnika;
- (c) izjava nije povučena od strane organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom niti je nadležna vlast naložila obustavljanje pružanja pojedinih ili svih usluga sadržanih u izjavi.

ADR.OR.F.015 Otpočinjanje pružanja usluga upravljanja platformom

Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom otpočne pružanje usluga upravljanja platformom na aerodromu ako je:

- (a) nadležna vlast primila izjavu;
- (b) uspostavila formalan sporazum sa certifikovanim operatorom aerodroma i odobrenim pružaocem usluga u vazdušnom saobraćaju na aerodromu na kojem će se pružati usluga u skladu sa tač. ADR.OR.F.085 i ADR.OR.F.090;
- (c) dostavila dokaze da je osoblje završilo zahtijevanu inicijalnu obuku i obuku na lokaciji.

ADR.OR.F.020 Prestanak pružanja usluga upravljanja platformom

Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom koja namjerava trajno obustaviti pružanje usluga na aerodromu će:

- (a) u najskorijem mogućem roku informisati operatora aerodroma i nadležnu vlast kako bi se preduzele odgovarajuće mjere za nastavak sigurnog pružanja usluga;
- (b) nadležnim vlastima dostaviti izmijenjenu izjavu ili zahtjev za prestanak važenja izjave sa datumom prestanka važenja;

ADR.OR.F.025 Promjene

- (a) Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom koordinira sa operatorom aerodroma sve promjene podataka sadržanih u izjavi iz tačke ADR.OR.F.005 podtačke (a), programu osposobljavanja iz tačke ADR.OR.F.005 podtačke (b) ili priručniku sistema upravljanja iz tačke ADR.OR.F.095.
- (b) Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom će bez odlaganja obavijestiti nadležnu vlast o svim izmjenama iz podtačke (a) i, ukoliko je to neophodno, dostaviti ažuriranu izjavu.
- (c) Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom dostavlja nadležnim vlastima relevantnu dokumentaciju u skladu sa podtačkom (d).
- (d) U okviru sistema upravljanja iz tačke ADR.OR.F.045, organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom koja predlaže promjene u organizaciji, sistemu upravljanja ili programu osposobljavanja će:
 - (1) utvrditi međusobnu zavisnost svih subjekata na koje promjena utiče i zajedno sa njima planirati i sprovesti sigurnosnu procjenu;
 - (2) na sistematičan način uskladiti pretpostavke i mjere ublažavanja sa svim subjektima na koje promjena utiče;
 - (3) osigurati sveobuhvatnu procjenu promjene uključujući sve neophodne interakcije;
 - (4) osigurati uspostavljanje i dokumentovanje potpunih i valjanih argumenata, dokaza i sigurnosnih kriterijuma radi pomoći pri izradi sigurnosne procjene, kao i da promjena doprinosi povećanju sigurnosti kad god je moguće.

ADR.OR.F.030 Pristup

Kako bi se utvrdilo da li organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom postupa u skladu sa svojom izjavom, organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom omogućiti će osobi ovlaštenoj od strane nadležnih vlasti u svakom momentu:

- (a) pristup svim objektima, dokumentaciji, evidencijama, podacima, procedurama ili bilo kojem materijalu koji se odnosi na njenu aktivnost;
- (2) da obavlja sve radnje, inspekcije, preglede, testiranja, procjene ili vježbe koje nadležna vlast smatra neophodnim.

ADR.OR.F.035 Nalazi i korektivne akcije

(a) Nakon što nadležna vlast obavijesti organizaciju odgovornu za pružanje usluga upravljanja platformom o utvrđenim nalazima u skladu sa tačkom ADR.AR.C.055, organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom preduzeće sledeće korake u roku koji nadležna vlast odredi:

- (1) identifikovaće suštinske uzroke neusaglašenosti;
 - (2) definisati plan korektivnih akcija;
 - (3) dostaviti nadležnim vlastima odgovarajući dokaz o implementaciji korektivnih akcija u roku usaglašenom sa nadležnim vlastima u skladu sa tačkom ADR.AR.C.055 podtačkom (d) Priloga II;
- (b) Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom obavijestiće operatora aerodroma o aktivnostima navedenim u podtački (a), i kada je to neophodno, koordiniše te aktivnosti sa operatorom aerodroma.

ADR.OR.F.040 Hitni odgovor na sigurnosni problem – usaglašenost sa sigurnosnim direktivama

Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom:

- (a) sprovodi sve sigurnosne mjere, uključujući sigurnosne direktive, koje odredi nadležna vlast u skladu sa tačkom ADR.AR.A.030 podtačkom (c) i tačkom ADR.AR.A.040 Aneksa II;
- (b) sprovođenja mjera iz podtačke (a) koordiniše sa operatorom aerodroma, i pružaoceom usluga u vazдушnom saobraćaju kad je to neophodno.

ADR.OR.F.045 Sistem upravljanja

(a) Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom, operator aerodroma i pružalac usluga u vazдушnom saobraćaju, u slučaju da posljednji djelimično ili isključivo pruža uslugu upravljanja platformom, uspostavlja i održava sistem upravljanja koji uključuje sistem upravljanja sigurnošću koji obuhvata te aktivnosti.

(b) Sistem upravljanja mora da uključuje:

- (1) jasno definisane linije odgovornosti (*responsibility and accountability*) u organizaciji odgovornoj za pružanje usluga upravljanja platformom, uključujući direktnu odgovornost (*accountability*) višeg menadžmenta za sigurnost;
- (2) opis sveobuhvatnih filozofija i principa organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom u pogledu sigurnosti, što se naziva sigurnosnom politikom, koju potpisuje odgovorni rukovodilac;
- (3) formalni proces kojim se obezbjeđuje otkrivanje opasnosti pri operacijama;
- (4) formalni proces kojim se obezbjeđuju analize, procjene i ublažavanja sigurnosnih rizika u radu organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom;
- (5) načine potvrđivanja sigurnosnih performansi organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom u vezi sa indikatorima sigurnosnih performansi i ciljevima sigurnosnih performansi sistema upravljanja sigurnošću, kao i za validaciju efektivnosti kontrola sigurnosnih rizika;
- (6) formalni proces za:
 - (i) identifikovanje promjena u organizaciji odgovornoj za pružanje usluga upravljanja platformom, sistemu upravljanja ili u njenom radu koje bi mogle da tiču na uspostavljene procese, procedure i usluge;
 - (ii) opis rješenja za obezbjeđivanje sigurnosnih performansi prije implementacije promjena; i
 - (iii) uklanjanje ili prilagođavanje kontrola sigurnosnih rizika koje više nisu potrebne ili efektivne zbog promjena u operativnom okruženju;
- (7) formalni proces za pregled sistema upravljanja iz podtačke (a), za utvrđivanje uzroka nestandardnih performansi sistema upravljanja sigurnošću, za određivanje posljedica takvih nestandardnih performansi u operacijama, kao i za uklanjanje ili ublažavanje tih uzroka;
- (8) program osposobljavanja iz sigurnosti kojim se obezbjeđuje da je osoblje uključeno u rad organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom obučeno i kompetentno za obavljanje dužnosti u okviru sistema upravljanja sigurnošću;
- (9) formalne načine komuniciranja o pitanjima sigurnosti kojim se obezbjeđuje da je svo osoblje u potpunosti upoznato sa sistemom upravljanja sigurnošću, kojim se prenose kritične sigurnosne informacije, i objašnjava zbog čega su preduzete određene sigurnosne akcije, kao i zbog čega su uspostavljene ili izmijenjene i dopunjene sigurnosne procedure;
- (10) formalni proces za praćenje usaglašenosti organizacije sa relevantnim zahtjevima.

(c) Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom je dužna da dokumentuje sve ključne procese sistema upravljanja u priručniku.

ADR.OR.F.050 Prijavljivanje kvarova sistema koji se koristi za pružanje usluga upravljanja platformom

Ne dovodeći u pitanje Uredbu (EZ) br. 376/2014, organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom prijavljuje nadležnoj vlasti države u kojoj se nalazi aerodrom, operatoru aerodroma i organizaciji odgovornoj za proizvodnju aerodromske opreme koja se koristi prilikom pružanja usluga upravljanja platformom, sve nepravilnosti u radu, tehničke kvarove, prekoračenja tehničkih ograničenja, događaje ili druge neuobičajene okolnosti koje su ugrozile ili su mogle ugroziti sigurnost i koje nisu dovele do nesreće ili ozbiljne nezgode.

ADR.OR.F.055 Sistem sigurnosnog izvještavanja

(a) Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom uspostaviće i implementiraće sistem sigurnosnog izvještavanja za svoje osoblje.

(b) U okviru procesa iz tačke ADR.OR.F.045 podtačke (b) podpodtačke (3), organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom osiguraće da:

(1) osoblje upotrebljava sistem sigurnosnog izvještavanja za obavezno prijavljivanje svih nesreća, ozbiljnih nezgoda i događaja;

(2) se sistem sigurnosnog izvještavanja može upotrebljavati za dobrovoljno prijavljivanje bilo kojeg kvara, manjkavosti ili sigurnosne opasnosti koja može uticati na sigurnost.

(c) Sistem sigurnosnog izvještavanja štiti identitet osobe koja prijavljuje, ohrabruje dobrovoljno prijavljivanje i uključuje mogućnost da se prijave mogu podnositi anonimno.

(d) Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom:

(1) evidentira sve podnesene prijave;

(2) prosljeđuje prijave operatoru aerodroma i, ukoliko je to neophodno, pružaocu usluga u vazdušnom saobraćaju;

(3) u saradnji sa operatorom aerodroma ili pružaocem usluga u vazdušnom saobraćaju, ili sa oboma, analizira i procjenjuje prijave kako bi se odredili sigurnosni nedostaci i utvrdili trendovi;

(4) prema potrebi, učestvuje u istragama na osnovu prijava koje sprovodi operator aerodroma,

(5) suzdržava se od propisivanja krivice u skladu sa principima kulture povjerenja i pravičnosti (*just culture*).

ADR.OR.F.060 Programi sigurnosti

Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom učestvuje u programima sigurnosti uspostavljenim od strane operatora aerodroma.

ADR.OR.F.065 Zahtjevi koji se odnose na osoblje

(a) Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom:

(1) imenuje izvršnog direktora, koji je ovlašćen da osigura da se sve aktivnosti finansiraju i obavljaju u skladu sa primjenjivim zahtjevima. Izvršni direktor je odgovoran za uspostavljanje i održavanje efikasnog sistema upravljanja.

(2) imenuje osobu odgovornu za upravljanje i nadzor nad operativnim uslugama koje se odnose na upravljanje platformom;

(3) imenuje osobu odgovornu za razvoj, održavanje i svakodnevno upravljanje sistemom upravljanja sigurnošću. Djelovanje te osobe je nezavisno od ostalih rukovodioca unutar organizacije, i ta osoba ima direktan pristup izvršnom direktoru i menadžmentu koji se bavi pitanjima sigurnosti, i odgovorna je izvršnom direktoru;

(4) mora imati dovoljan broj kvalifikovanog osoblja za izvršavanje planiranih zadataka i aktivnosti u skladu sa primjenjivim zahtjevima;

(5) imenuje dovoljan broj rukovodećeg osoblja za izvođenje utvrđenih dužnosti i odgovornosti, pri tom uzimajući u obzir strukturu organizacije i broj zaposlenog osoblja;

(6) mora osigurati da je osoblje koje je uključeno u pružanje usluga upravljanja platformom adekvatno obučeno u skladu sa programe osposobljavanja.

(b) U slučaju da operator aerodroma ili pružalac usluga u vazdušnom saobraćaju djelimično ili potpuno pružaju usluge upravljanja platformom, tada moraju osigurati da su zahtjevi iz podtačke (a) uključeni u utvrđenu raspodjelu odgovornosti unutar njihovog sistema upravljanja.

ADR.OR.F.075 Upotreba alkohola, psihoaktivnih supstanci i lijekova

Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom uspostaviće procedure koje je uspostavio operator aerodroma u skladu sa tačkom ADR.OR.C.045 o upotrebi alkohola, psihoaktivnih supstanci i lijekova za svo osoblje uključeno u pružanje usluga upravljanja platformom.

ADR.OR.F.080 Vođenje evidencije

(a) Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom uspostavlja odgovarajući sistem vođenja evidencije, kojim su obuhvaćene sve aktivnosti preduzete u skladu sa Uredbom (EZ) br. 2018/1139 i delegiranim i aktima implementacije donesenim na osnovu te uredbe.

(b) Format evidencije utvrđuje se u priručniku sistema upravljanja.

(c) Evidencija se pohranjuje na način kojim se obezbjeđuje zaštita od oštećenja, prepravke ili krađe.

(d) Evidencija se čuva najmanje pet godina, osim što za evidenciju navedenu u nastavku važi sljedeće:

(1) trenutna izjava čuva se sve dok je važeća;

(2) potpisani ugovori sa drugim organizacijama čuvaju se sve dok su ti ugovori na snazi;

(3) sigurnosne procjene čuvaju se tokom trajanja sistema, procedure ili aktivnosti;

(4) evidencija o obuci osoblja, kvalifikacijama i evidencija o provjeri njihove stručnosti čuva se najmanje četiri godine nakon prestanka njihovog zaposlenja, ili dok nadležne vlasti ne obave nadzor u oblasti njihovog zaposlenja.

(e) Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom uspostavlja i održava registar opasnosti.

ADR.OR.F.085 Formalni sporazum organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom i operatora aerodroma

(a) Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom sklapa formalni sporazum sa operatorom aerodroma na kojem ima namjeru da pruža usluge upravljanja platformom.

(b) Formalni sporazum se sklapa prije početka pružanja usluga.

(c) Formalni sporazum uključuje barem sledeće:

(1) trajanje sporazuma;

(2) definiciju područja na kojem će biti pružane usluge upravljanja platformom;

(3) spisak usluga koje će biti pružane od strane organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom;

(4) načine razmjene operativnih informacija između operatora aerodroma i organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom.

ADR.OR.F.090 Formalni sporazum između organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom i pružaoca usluga u vazdušnom saobraćaju

(a) Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom sklapa formalni sporazum sa pružaocem usluga u vazdušnom saobraćaju na aerodromu na kojem ima namjeru da pruža usluge upravljanja platformom.

(b) Formalni sporazum se sklapa prije početka pružanja usluga.

(c) Formalni sporazum uključuje barem sledeće:

(1) trajanje sporazuma;

(2) opseg usluga koje će biti pružene, uključujući koordinaciju dozvola za startovanje motora, rulanje i izguravanje (*push-back*) vazduhoplova;

(3) tačke primopredaje između usluge upravljanja platformom i pružaoca usluga u vazdušnom saobraćaju;

(4) načine razmjene operativnih informacija između pružaoca usluga u vazdušnom saobraćaju i organizacije odgovorne za pružanje usluga upravljanja platformom;

(5) koordinacija dozvola za startovanje motora, rulanja izguravanje (*push-back*) vazduhoplova.

ADR.OR.F.095 Priručnik sistema upravljanja

(a) Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom:

(1) uspostavlja i održava priručnik sistema upravljanja;

(2) osigurava da svo osoblje ima pristup priručniku i da je obaviješteno o njegovim izmjenama;

- (3) nakon konsultacija i u koordinaciji sa operatorom aerodroma, dostavlja nadležnoj vlasti planirane izmjene i revizije priručnika prije datuma početka primjene;
- (4) provjerava sadržaj priručnika kako bi osigurala da je pravovremeno ažuriran i dopunjen po potrebi;
- (5) uvrštava u priručnik sve izmjene i revizije na osnovu zahtjeva nadležnih vlasti;
- (6) obavještava druge organizacije o izmjenama koje se odnose na njihove dužnosti;
- (7) osigurava da su sve informacije preuzete iz drugih odobrenih dokumenata i sve njihove izmjene pravilno odraze u priručniku;
- (8) osigurava da je priručnik napisan na jeziku koji je prihvatljiv za nadležne vlasti;
- (9) osigurava da svo osoblje može čitati i razumjeti jezik na kom su napisani djelovi priručnika koji se odnose na njihove dužnosti i odgovornosti;
- (10) osigurava da je priručnik potpisan od strane izvršnog direktora;
- (11) osigurava da je priručnik odštampan ili dostupan u elektronskom obliku i da se lako može revidirati;
- (12) osigurava da priručnik ima sistem kontrolnog upravljanja verzijom koja se primjenjuje i koji je vidljiv u priručniku;
- (13) osigurava da priručnik uvažava principe ljudskog faktora i da je ustrojen na način da olakšava njegovu primjenu, korišćenje i reviziju;
- (14) čuva barem jedan potpun i važeći primjerak priručnika na aerodromu gdje pruža usluge i drži ga dostupnim za preglede nadležnih vlasti.

(b) Sadržaj priručnika je strukturiran na sledeći način:

- (1) opšti dio;
- (2) sistem upravljanja organizacijom i zahtjevi u pogledu osposobljenosti;
- (c) U slučaju da operator aerodroma ili pružalac usluga u vazdušnom saobraćaju djelimično ili potpuno pružaju usluge upravljanja platformom, tada moraju osigurati da su zahtjevi iz podtačke (b) uključeni u aerodromski priručnik ili priručnik pružaoca usluga u vazdušnom saobraćaju respektivno.

ADR.OR.F.100 Zahtjevi u pogledu dokumentacije

Organizacija odgovorna za pružanje usluga upravljanja platformom:

- (a) sopstvenom operativnom osoblju omogućava uvid u djelove aerodromskog priručnika koji se odnosi na pružanje usluga upravljanja platformom;
- (b) stavlja na raspolaganje svu ostalu dokumentaciju koju zahtjeva nadležna vlast i povezane izmjene;
- (c) bez odlaganja objavljuje operativne instrukcije i ostale informacije.“

U Prilogu 1 u Aneksu IV, nakon odjeljka C, dodaje se novi odjeljak D koji glasi:

„ODJELJAK D – OPERACIJE UPRAVLJANJA PLATFORMOM (ADR.OPS.D)

ADR.OPS.D.001 Aktivnosti koje se odnose na sigurnost upravljanja platformom

- (a) Operator aerodroma osigurava da su uspostavljeni i implementirani načini i procedure kako bi se:
 - (1) regulisalo kretanje sa ciljem prevencije sudara između vazduhoplova i između vazduhoplova i prepreka;
 - (2) regulisao ulazak i koordinisao izlazak vazduhoplova sa platforme sa jedinicom aerodromske kontrole letenja;
 - (3) osiguralo sigurno i brzo kretanje vozila;
 - (4) osigurala odgovarajuća regulacija sledećih aktivnosti:
 - (i) dodjeljivanje parking pozicija;
 - (ii) pružanje usluga navođenja vazduhoplova;
 - (iii) procedure parkiranja vazduhoplova i odlaska sa parking pozicije;
 - (iv) punjenje vazduhoplova gorivom;
 - (v) mjere predostrožnosti za izduvne mlazove (*jet blast*) i testiranja motora;
 - (vi) dozvole za startovanje motora i instrukcije za rulanje.
- (b) Operator aerodroma u cilju implementacije podtačke (a) može dodijeliti odgovornosti drugim organizacijama. Ukoliko operator aerodroma dodijeli takve odgovornosti, te dodjele uključuje u aerodromski priručnik.

ADR.OPS.D.005 Granice platforme

(a) Operator aerodroma u saradnji sa pružaocem usluga u vazдушnom saobraćaju, utvrđuje granice platforme i o njima obavještava pružaoca usluga vazduhoplovnog informisanja radi objavljivanja u Zborniku vazduhoplovnih informacija (AIP).

(b) Prilikom određivanja granica platforme, treba uzeti u obzir barem sledeće:

- (1) šema aerodroma;
- (2) konfiguracija poletno-sletne staze i rulnih staza i način izvođenja operacija;
- (3) gustinu saobraćaja;
- (4) meteorološke uslovi;
- (5) operativne procedure.

ADR.OPS.D.010 Koordinacija ulaska i izlaska vazduhoplova sa platforme

(a) Operator aerodroma osigurava da je ulazak i izlazak vazduhoplova sa platforme koordinisan sa pružaocem usluga u vazдушnom saobraćaju ako kretanjem vazduhoplova na platformi ne upravlja pružalac usluga u vazдушnom saobraćaju. Koordinacija uključuje:

- (1) predviđene tačke primopredaje između usluge upravljanja platformom i usluge u vazдушnom saobraćaju za vazduhoplove u dolasku i odlasku;
- (2) predviđena sredstva za komunikaciju zemlja-vazduh koja će se upotrebljavati na platformi;
- (3) područja za čekanje za vazduhoplove u dolasku u slučajevima kada parking pozicije zauzete.

(b) Operator aerodroma pružaocu usluga vazduhoplovnog informisanja, radi objavljivanja u Zborniku vazduhoplovnih informacija (AIP), dostavlja:

- (1) predviđene tačke primopredaje iz podtačke (a) podpodtačke (1);
- (2) predviđena sredstva komunikacije zemlja-vazduh iz podtačke (a) podpodtačke (2).

ADR.OPS.D.015 Upravljanje kretanjem vazduhoplova na platformi

Operator aerodroma osigurava:

- (a) da su vazduhoplovu dostavljene instrukcije o ruti kojom treba da se kreće na platformi;
- (b) odgovarajuća vizuelna sredstva kako bi posade vazduhoplova bile u mogućnosti da identifikuju dodijeljenu rutu;
- (c) da su planirane rute slobodne od prepreka koje mogu predstavljati rizik od sudara sa vazduhoplovom koji se kreće.

ADR.OPS.D.025 Dodjeljivanje parking pozicija

Operator aerodroma uspostavlja i osigurava implementaciju procedura koje osiguravaju da su dodijeljene parking pozicije:

- (1) prikladne za tip vazduhoplova koji će je upotrebljavati;
- (2) iskomunicirane sa organizacijom odgovornom za pružanje usluga upravljanja platformom kada je ona uspostavljena, ili sa odgovarajućim pružaocem usluga u vazдушnom saobraćaju;
- (3) iskomunicirane sa osobljem koje si odgovorno za manevrisanje vazduhoplova.

(b) Operator aerodroma uzima u obzor barem sledeće parametre prilikom dodjeljivanja parking pozicija vazduhoplovima:

- (1) karakteristike vazduhoplova;
- (2) pomoćna sredstva za parkiranje,
- (3) opremu za opsluživanje na parking poziciji;
- (4) blizinu infrastrukture;
- (5) druge parkirane vazduhoplove na susjednim parking pozicijama;
- (6) zavisnosti između parking pozicija.

ADR.OPS.D.030 Navođenje vazduhoplova

Operator aerodroma osigurava da je navođenje vazduhoplova pruženo koristeći signale za navođenje u skladu sa Dodatkom 1 Priloga Uredbe (EZ) br. 923/2012.

ADR.OPS.D.035 Parkiranje vazduhoplova

Operator aerodroma uspostavlja i osigurava implementaciju procedura koje osiguravaju da:

- (a) se područje predviđeno za parkiranje vazduhoplova na platformi nadzire kako bi se osiguralo da se tokom manevra parkiranja održe potrebni razmaci;
- (b) se vazduhoplov navodi kako bi se sigurno parkirao;
- (c) da automatizovani sistem parkiranja, ukoliko se koristi, pravilno funkcioniše;
- (d) su osobe koje su odgovorne za rulanje vazduhoplova upozorene da zaustave vazduhoplov u slučaju kada su potrebni razmaci narušeni;
- (e) je osoblju koje ne sudjeluje u procedurama parkiranja vazduhoplova zabranjen prilaz vazduhoplovima kada su svjetla sa sprječavanje sudara upaljena i motori u pogonu;
- (f) na parking pozicijama nema stranih objekata (FOD) koji bi mogli uticati na sigurnost.

ADR.OPS.D.040 Odlazak vazduhoplova sa parking pozicije

Operator aerodroma uspostavlja i osigurava implementaciju procedura koje tokom odlaska vazduhoplova sa parking pozicije osiguravaju da:

- (a) su oprema za zemaljsko opsluživanje i vozila, izuzev vozila namjenjenih za izguravanje vazduhoplova ukoliko su neophodna za pomjeranje vazduhoplova, uklonjeni sa parking pozicije ili parkirani u za to određenom prostoru;
- (b) su mostovi za ukrcavanje putnika, ukoliko postoje na parking poziciji, uvučeni;
- (c) na predviđenoj ruti za izlazak sa parking pozicije nema stranih objekata (FOD);
- (d) na parking poziciji nema vozila u pokretu kao ni saobraćaja na susjednim saobraćajnicama, izuzev vozila namjenjenih za izguravanje vazduhoplova ukoliko su neophodna za pomjeranje vazduhoplova;
- (e) je osoblju koje ne sudjeluje pri odlasku vazduhoplova sa parking pozicije zabranjen prilaz vazduhoplovima kada su svjetla sa sprječavanje sudara upaljena i motori u pogonu.

ADR.OPS.D.045 Dostavljanje informacija organizacijama koje djeluju na platformi

(a) Operator aerodroma pravovremeno dostavlja sve informacije o operativnim ograničenjima na platformi svim organizacijama koje djeluju na platformi.

(b) Sledeće informacije se dostavljaju, ukoliko je primjenjivo:

- (1) vrsta ograničenja;
- (2) trajanje ograničenja, ukoliko je poznato;
- (3) mjere ublažavanja koje je potrebno primijeniti;
- (4) operativni uticaj ograničenja;
- (5) raspoloživost parking pozicija;
- (6) ograničenja parking pozicija;
- (7) raspoloživost nepokretne opreme na parking pozicijama;
- (8) posebne procedure parkiranja;
- (9) privremene izmjene staza za rulanje;
- (10) radovi u toku;
- (11) sve druge informacije koje imaju operativni značaja za korisnike platforme.

ADR.OPS.D.050 Uzbunjivanje hitnih službi

(a) Operator aerodroma:

(1) uspostavlja i u planu za vanredne situacije implementira procedure za uzbunjivanje hitnih službi o nesrećama i incidentima na platformi;

(2) osigurava odgovarajuća sredstva i opremu za uzbunjivanje hitnih službi.

(b) Procedure koje operator aerodroma uspostavlja sadrže barem:

(1) podatke o kontaktima i sredstva koja se koriste za uzbunjivanje hitnih službi;

(2) informacije koje moraju biti date hitnim službama kako bi se incident efikasno riješio, kao što su:

- (i) lokacija nesreće ili nezgode;
- (ii) priroda nesreće ili nezgode;
- (iii) obim štete;
- (iv) povrede osoba;
- (v) opasne materije.

ADR.OPS.D.055 Mjere predostrožnosti od izduvnih mlazova (*jet blast*)

- (a) Operator aerodroma informiše korisnike platforme o opasnostima od izduvnih mlazova i vazdušnih strujanja od propelera.
- (b) Operator aerodroma zahtjeva od korisnika platforme da na odgovarajući način osiguraju vozila i opremu, te odrede mjesta za parkiranje gdje su efekti izduvnog mlaza i vazdušnih strujanja od propelera minimalni.
- (c) Prilikom projektovanja ili izmjene šeme platforme operator aerodroma uzima u obzir i efekte izduvnog mlaza i vazdušnih strujanja od propelera.
- (d) Operator aerodroma utvrđuje područja gdje bi moglo doći do udara izduvnih mlazova i objavljuje zahtjev pilotima za primjenom minimalnog potiska, ili preduzima odgovarajuće mjere umanjavanja efekata izduvnog mlaza.

ADR.OPS.D.060 Punjenje vazduhoplova gorivom

- (a) Operator aerodroma uspostavlja proceduru za punjenje vazduhoplova gorivom.
- (b) Navedena procedura obuhvata sledeće:
 - (1) zabranu otvorenog plamena i upotrebu električnih ili sličnih alata koji bi mogli proizvesti iskre ili električne lukove u zoni za punjenje goriva;
 - (2) zabranu pokretanja GPU (*Ground Power Units*) tokom punjenja gorivom;
 - (3) postojanje slobodne putanje od vazduhoplova kako bi se omogućilo brzo uklanjanje cisterne s gorivom i osoba u slučaju opasnosti;
 - (4) pravilno povezivanje vazduhoplova i izvora dovoda goriva kao i pravilnu primjenu postupka uzemljenja;
 - (5) hitno obavješćavanje nadzornika punjenja gorivom u slučaju izlivanja goriva i detaljna uputstva o tome kako postupati u slučaju izlivanja goriva;
 - (6) postavljanje opreme za zemaljsku podršku na takav način da izlazi u slučaju opasnosti nisu blokirani kako bi se putnici mogli hitno evakuisati, ako se putnici ukrcavaju ili iskrcavaju ili ostaju u vazduhoplovu tokom punjenja goriva;
 - (7) dostupnost aparata za gašenje požara odgovarajućeg tipa barem za početnu intervenciju u slučaju požara uzrokovanog gorivom;
 - (8) prestanak operacija punjenja gorivom ako su na aerodromu ili njegovoj blizini grmljavinske oluje sa munjama.

ADR.OPS.D.065 Testiranje motora

- (a) Operator aerodroma uspostavlja i implementira proceduru za testiranje motora.
- (b) Navedena procedura obuhvata sledeće:
 - (1) osobu koja je ovlašćena da odobri testiranje motora;
 - (2) područja gdje se testiranja motora sprovode;
 - (3) sigurnosne mjere koje moraju biti tom prilikom preduzete.

ADR.OPS.D.070 Odjeća visoke vidljivosti

Operator aerodroma zahtjeva da svo osoblje koje radi vani i kreće se pješke po operativnoj površini nosi odjeću visoke vidljivosti.

ADR.OPS.D.075 Dozvola za startovanje motora i instrukcije za rulanje vazduhoplova

- (a) Operator aerodroma osigurava da je dozvola za startovanje motora, izguravanje vazduhoplova, ukoliko je neophodna, kao i instrukcije za rulanje vazduhoplova koordinisane sa pružaocem usluga u vazdušnom saobraćaju ukoliko kretanjem vazduhoplova na platformi ne upravlja pružalac usluga u vazdušnom saobraćaju.
- (b) U tom slučaju, operator aerodroma u saradnji sa pružaocem usluga u vazdušnom saobraćaju uspostavlja i implementira proceduru koja obuhvata:

- (1) određivanje tijela koje izdaje dozvole za startovanje motora;
- (2) načine za međusobno informisanje od izdatim dozvolama za pokretanje motora;
- (3) načine za međusobno informisanje od izdatim dozvolama za izguravanje vazduhoplova i izdatim instrukcijama za rulanje vazduhoplova.

ADR.OPS.D.080 Programi osposobljavanja i provjere stručnosti signalista/parkera i vozača vozila „FOLLOW ME“

- (a) Operator aerodroma uspostavlja i osigurava implementaciju programa osposobljavanja za osoblje koje pruža:
- (1) usluge signalizacije/parkiranja vazduhoplova;
 - (2) usluge navođenja pomoću vozila „FOLLOW ME“.
- (b) Program osposobljavanja se implementira u skladu sa tačkom ADR.OR.D.017 Aneksa III.
- (c) Osposobljavanje je takvo da relevantnom osoblju pruža temeljna znanja i praktične vještine za obavljanje dužnosti.
- (d) Operator aerodroma osigurava implementaciju programa provjere stručnosti za osoblje navedeno u tački (a) kako bi osigurao:
- (1) kontinuiranu osposobljenost osoblja;
 - (2) da su svjesni i upoznati sa pravilima i procedurama koje su relevantne za njihove funkcije i zadatke. Operator aerodroma osigurava da osoblje navedeno u podtački (a) prolazi provjere stručnosti u intervalima ne dužim od 12 mjeseci nakon što je završeno početno osposobljavanje.

ADR.OPS.D.085 Program osposobljavanja i provjere stručnosti osoblja koje pruža instrukcije za rulanje vazduhoplova putem radio-telefonije

- (a) Operator aerodroma osigurava da je:
- (1) osoblje koje pruža instrukcije za rulanje vazduhoplova na platformi putem radio-telefonije, koristeći dodijeljenu vazduhoplovnu radio frekvenciju adekvatno osposobljeno i kvalifikovano;
 - (2) program osposobljavanja implementiran u skladu sa tačkom ADR.OR.D.017 Aneksa III, sa sledećim izuzecima:
 - (i) nakon početnog osposobljavanja slijedi osposobljavanje za lokaciju koje se sastoji od sledećih faza:
 - (A) faza prelaznog osposobljavanja, osmišljena prvenstveno za prenos znanja i razumijevanja o operativnim postupcima specifičnim za lokaciju i aspektima specifičnim za zadatke;
 - (B) faza osposobljavanja na radnom mjestu, što je završna faza osposobljavanja za lokaciju tokom koje se prethodno stečene rutine i vještine povezane sa radnim mjestom integrišu u praksi pod nadzorom kvalifikovanog instruktora u situaciji odvijanja stvarnog saobraćaja;
 - (ii) periodično osposobljavanje sprovodi se u intervalima ne dužim od 12 mjeseci i sadrži ponavljanje sadržaja početnog osposobljavanja;
 - (iii) osposobljavanje za obnovu znanja sprovodi se kada je osoba odsutna sa dužnosti u razdoblju dužem od 12 mjeseci i uključuje cijeli sadržaj početnog osposobljavanja.
 - (b) Osoblje iz podtačke (a) podpodtačke (1) mora dokazati znanje jezika, barem na operativnom nivou u upotrebi frazeologije i jednostavnog jezika, u skladu sa podtačkom (c), na jezicima koji se upotrebljavaju u komunikaciji zemlja-vazduh na aerodromu;
 - (c) Podnosilac zahtjeva mora dokazati sposobnost da:
 - (1) uspješno komunicira u situacijama komuniciranja samo glasom i u situacijama komuniciranja licem u lice;
 - (2) precizno i jasno komunicira o opštim i temama u vezi sa poslom;
 - (3) upotrebljava odgovarajuće komunikacione strategije za razmjenu poruka i prepoznaje i rješava nesporazume u opštem ili poslovnom kontekstu;
 - (4) uspješno savladava jezičke izazove nastale uslijed komplikacija ili neočekivanog razvoja događaja do kojih dolazi u kontekstu rutinske poslovne situacije ili komunikacijskih zadataka s kojima su već upoznati;
 - (5) upotrebljava narječje ili naglasak koji je razumljiv vazduhoplovnoj zajednici.
 - (d) Znanje jezika dokazuje se potvrdom koju je izdala organizacija koja sprovodi ocjenjivanje, u kojoj se navodi jezik ili jezici, nivo ili nivoi znanja i datum ocjenjivanja.
 - (e) Osim za osobe koje su dokazale znanje jezika na nivou stručnjaka, znanje jezika se ocjenjuje:
 - (1) svake četiri godine od datuma ocjenjivanja, ukoliko je dokazani nivo operativni nivo znanja;
 - (2) svakih šest godina od datuma ocjenjivanja, ukoliko je dokazani nivo napredan nivo znanja.
 - (f) Dokazivanje znanja jezika obavlja se metodom ocjenjivanja koja obuhvata:
 - (1) postupak kojim se vrši ocjenjivanje;

(2) kvalifikacije ispitivača koji sprovodi ocjenjivanje znanja jezika;

(3) žalbeni postupak.

(g) Operator aerodroma osiguravan osposobljavanja iz oblasti jezika kako bi održao potreban nivo znanja svoga osoblja.

(h) Operator aerodroma osigurava implementaciju programa provjere stručnosti za osoblje navedeno u (a)(1) kako bi osigurao:

(1) kontinuiranu osposobljenost tog osoblja;

(2) da je osoblje svjesno pravila i procedura koji su relevantni za njihove funkcije i zadatke. Operator aerodroma mora osigurati da osoblje navedeno pod (a) prolazi provjere stručnosti u intervalima ne dužim od 12 mjeseci nakon početnog osposobljavanja.

Stupanje na snagu

Član 3

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se od 1. juna 2023. godine.

Broj: 01/2-040/21-668/6

Podgorica, 26.05.2021. godine

Direktor,
Dragan Đurović, s.r.